

Undervisning och lärande med case: en guide för läraren

Version 1.0, oktober 2013

Inledning

Denna lärarhandledning syftar till att ge en kortfattad introduktion till casemetodiken och de olika stegen i processen, från formuleringen och introduktionen av uppgiften till studenternas egna arbete, caseseminarier samt examination och återkoppling. För mer detaljerade inledningar till casemetodik och dess olika moment, se resurserna i sektionen "Läs vidare".

Caseundervisning placerar studenterna i konkreta situationer som de måste lösa.¹ Detta möjliggör för ett lärande som blir satt i ett sammanhang och tar tillvara på studenternas tidigare erfarenheter såväl som kursens specifika innehåll i en lärandeprocess. Att lära genom att utgå ifrån verkliga eller konstruerade case, är en väl beprövad metod inom framförallt juridik-, ekonomi- och samhällsvetenskapliga utbildningar. Eftersom hållbarhetsfrågor tenderar att vara komplexa och inbegripa många olika aspekter, perspektiv och värdekonflikter, på många olika nivåer, kan casemetodik användas för att i högre grad konkretisera frågorna som behandlas. Case är av naturen öppna och har flera möjliga tolkningar och svar, och kan leda till olika slutsatser beroende på vilka perspektiv de tolkas utifrån. Genom att överbrygga klyftan mellan teori och praktik kan casemetodiken här tjäna till att begripliggöra teorier, belysa intressekonflikter och göra abstrakta resonemang verklighet-

About the sustainability case library: The Sustainability Case Library is a growing collection of cases that can be used and adapted for teaching and learning at different departments, and also includes a teacher's guide that briefly introduces the case methodology. A case is a real or constructed scenario that involves issues and conflicts that need to be resolved, though they usually do not have one clear or obvious solution. They may contain a description of the scenario as well as relevant background information such as graphs, stories or historical documents. Cases explore a problem from the point of view of a specific actor and can be used to bridge theory and practice, develop critical thinking, illuminate conflicts of interest and improve problem solving and communication skills. Cases can be used to shift focus from sustainability problems to solutions and strategies for a sustainable development. There are both Swedish and English language cases available and the aim is that the cases can be used without prior experience in the case methodology or in teaching sustainable development. The Sustainability Case Library is funded by a grant from the Division for Development of Teaching and Learning at Uppsala University and is coordinated by CEMUS/CSD Uppsala. More information and resources can be found at:

www.csduppsala.uu.se/sustainabilitycases

---

¹ Casemetodik i ett undervisnings- och lärandesammanhang ska inte förväxlas med fallstudier (case studies) som forskningsmetod.

sanpassade. De skrivs också med utgångspunkt i en specifik aktörs perspektiv, vilket öppnar upp för att belysa och förstå olika aktörers utgångspunkter, intressen och värderingar inom ramen för en utbildning. Att arbeta utifrån case är dessutom en möjlighet att mötas över traditionella ämnesgränser och en möjlighet för studenter att aktiveras i sitt lärande.

Användningsområden

Caseundervisning kan användas för för olika syften, till exempel att brygga teori och praktik, träna kritiskt tänkande, öva studenterna i reflektion samt förbättra kommunikationsfärdigheter, problemlösningsförmåga och förhandlingsteknik. Casen kan användas till olika syften och i olika former. Casen i detta casebibliotek har olika längd och kan till exempel användas på följande sätt:

- ett seminarium på 2–3 timmar där studenterna löser och diskuterar caset i klassrummet
- tillsammans med en eller flera föreläsningar för att skapa en lärandemodul om hållbar utveckling
- som en mindre eller större del av den skriftliga och/eller muntliga examinationen av en kurs

Processen - att arbeta med case

1. Utformningen och introduktionen av uppgiften

Till varje case i casebiblioteket följer det med ett eller flera förslag på uppgifter som kan ställas till materialet. Dessa kan användas rakt av, eller anpassas för att bättre passa en given situation och dess tidsramar. Vid utformningen och introduktionen av caseuppgiften är det viktigt att påminna sig om att det här är en annan typ av uppgift, som ställer andra krav och har andra förväntningar på studenternas prestationer, än "vanliga" examinationssuppgifter. I lösningen på ett case finns inget "rätt" svar. Det är viktigt att frågorna ställs öppet och lämnar utrymme för tolkning och oväntade svar. Det är ofta en poäng att studenterna själva får tolka uppgiften, och som del av uppgiften identifiera, definiera och avgränsa vad problemet som ska lösas egentligen är.

Instruktionernas omfattning är också något som får bedömas från fall till fall. Men, särskilt för studenter som är nya till den här typen av öppna uppgifter, kan det vara hjälpsamt att kommunicera hur man vill att studenterna ska arbeta med uppgiften, vilka krav på formalia den har, och hur den kommer att bedömas. Eftersom det finns många olika sätt att arbeta på med case, kommer dessa instruktioner att se olika ut beroende på uppgiftens syfte. Handelshögskolan vid Umeå universitet instruerar studenterna att följa fyra faser, vilket kan tjäna som inspiration för ett övergripande arbetssätt med case:

1. Analysera situationen (kartlägga symptom, definiera problemet, formulera kriterier för en framgångsrik lösning)
2. Generera alternativa lösningar
3. Värdera alternativa lösningar
4. Rekommendera lösning(ar)

Lösningarna kan redovisas skriftligt eller enbart muntligt på caseseminarier.

2. Studenternas egna arbete med uppgiften

I denna fas – som kan sträcka sig från en timme till flera veckor – sätter sig studenterna in i bakgrundsmaterialet, eventuellt annat stödmaterial och gör eventuellt egna efterforskningar. De arbetar också fram och värderar olika möjliga lösningar på caset. Detta arbete planeras och leds av studenterna själva, men läraren kan välja att finnas tillgänglig för att besvara eventuella (praktiska) frågor som kommer upp i processen.

3. Caseseminarier

Caset, och studenternas lösningar på det, behandlas genom ett välförberett och noggrant strukturerat seminarium. Lärarens roll i seminariet är som facilitator av diskussionen och en gemensam lärandeprocess snarare än som överförare av kunskap. Här är det på sin plats att påminna sig att ett case kan ha många möjliga lösningar, och att det inte finns något "rätt" svar. I linje med detta brukar facilitatorn/läraren leda diskussionen genom att ställa huvudsakligen öppna frågor som inbjuder till olika svarsmöjligheter. En annan viktig roll för facilitatorn är att regelbundet sammanfatta diskussionens huvuddrag och visa på olika möjliga tolkningar av caset.

En av Uppsala universitets casesalar på campus Blåsenhus.

Det finns många olika sätt att lägga upp och inleda ett caseseminarium på. Det kan till exempel läggas upp som en debatt, en kritisk seminariediskussion eller ett rollspel. Klassiska sätt att inleda ett caseseminarium är att inleda genom ett s.k. "cold call" eller "warm call". Vid ett "cold call" ber läraren en eller flera studenter att inleda seminariet genom att ut-

veckla en fråga som läraren ställer, därefter öppnas seminariet för gruppdiskussion. Vid ett "warm call" är deltagarna på förhand informerade om att de ska inleda seminariet.

4. Återkoppling, bedömning och examination

Examination och återkoppling är viktiga styrmedel för studenternas lärande. Casemetodiken kan på ett flertal sätt integreras som en del av examinationen på en kurs. I sin enklaste form är själva caseseminariet examinerande och studenterna får under själva seminariet återkoppling på sina lösningar på caset både från sina medstudenter och från ansvarig lärare. Ibland kan också de studenternas individuella insatser på seminariet bedömas och användas som underlag för betygsättning. Innehåller uppgiften en komponent av skriftlig inlämning (individuell, i grupp eller en kombination av båda) kan också denna skriftliga inlämning tjäna som underlag för bedömning, återkoppling i betygsättning.

Läs vidare

Brinkfeldt. **Att arbeta med Case** (en guide till studenterna). Handelshögskolan vid Umeå universitet. Tillgänglig på:
http://www.hh.umu.se/kursweb/ht10/2fe135mom2/index.php?download=Casemodell_vt10.pdf

Kjellén, Lundberg & Myrman. **Att undervisa med casemetoden: En handbok om att undervisa och att skriva**. Rådet för högre utbildning. Tillgänglig på:
<http://www.his.se/PageFiles/9010/handbok%20i%20caseundervisning.pdf>

Kjellén, Lundberg & Myrman. **Att skriva case: En handbok om att undervisa och att skriva**. Rådet för högre utbildning. Tillgänglig på:
<http://www.his.se/PageFiles/9010/att%20skriva%20case.pdf>

Nordquist. **Casemetodik**. Medical Case Centre, Karolinska Institutet. Tillgänglig på:
<http://www.his.se/PageFiles/9010/Casepedagogik%20jonas.pdf>

Teaching with Case Studies. Stanford University Newsletter on Teaching. Tillgänglig på: http://www.stanford.edu/dept/CTL/cgi-bin/docs/newsletter/case_studies.pdf